

Tantárgyi tematika - 2023/2024 I. félév

Tantárgy neve	Munkajog 1.
Tárgykód:	JL5:MUJ (1)
Képzés- tagozat:	osztatlan jogászképzés – levelező tagozat
Tantárgy kredit száma:	4 kredit
Tantárgyfelelős:	Dr. Horváth István - tanszékvezető, habilitált egyetemi docens
Erős előfeltétel:	PJ(2)
Gyenge előfeltétel/társfeltétel:	nincs
Kapcsolódik-e hozzá gyakorlat/szeminárium?	nem

Az oktatás célja:

A hallgatók elsajátítják a munkajog történetét és a hatályos magyar szabályozást – az elmélet és a gyakorlat oldaláról egyaránt. Megismerkednek a nemzetközi munkajoggal – így különösen az EU jogalkotásával és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet egyezményeivel. A képzés fókuszában áll tananyag összefüggéseinek bemutatása is – különös figyelemmel az egyes szabályok közötti és azokon belüli kapcsolatokra. Figyelemmel a munkajognak a jog gyakorlatában betöltött jelentőségére, e jogággal való megismerkedés egyben a jogász pályán hasznos ismeretek megszerzését is szolgálja.

Tantárgy tartalma:

Az előadások tematikája

Az előadások a MOODLE rendszerben tekinthetők meg az előadás tartalmánál megjelölt naptól.

1. 2023. szeptember 22.	1.1. Általános tájékoztató az I. félév követelményeiről, lehetőségeiről 1.2. A munkajog tárgya, a szabályozás kialakulása és története az ókortól a modern munkajogig 1.3. A magyar munkajogi szabályozás története a kezdetektől napjainkig, a hatályos szabályozás szerkezete 1.4. A munkajog belső felosztása: a munka magán- és közjoga, az individuális és a kollektív munkajog 1.5. A munkajog forrásai: a belső és külső (nemzetközi) jogforrások és hatásuk a magyar munkajogi szabályozásra 1.6. A munkaviszonyra vonatkozó szabályok.
2. 2023. szeptember 23. JELENLÉTI KONZULTÁCIÓ 12.30-14.00 VII. Tanterem (Halász Krisztián)	2. A Munka Törvénykönyve [Mt.] Bevezető rendelkezései 2.1. Az Mt. hatálya 2.2. Az Mt. értelmezési alapelvei, 2.3. Általános magatartási követelmények és jelentőségük a jogalkalmazás során 2.4. A személyiségi jogok védelme és korlátozása

	2.5. A munkavállaló személyes adatainak kezelése, a munkavállaló ellenőrzése 2.6. Az egyenlő bánásmód érvényesülése a munkajogban 2.7. A jognyilatkozatok és a nyilatkozatok (a megállapodás, az egyoldalú jognyilatkozat és a nyilatkozat, a kötelezettségvállalás, a munkáltatói szabályzat, a tájékoztatás, a feltétel) 2.8. A jognyilatkozatok megtételének módja (a képviselő, az alaki kötöttség, a jognyilatkozat közzététele, 2.9. A határidő és az időtartam 2.10. Az érvénytelenség (a megtámadhatóság és semmiség, az érvénytelenség jogkövetkezménye) 2.11. A foglalkoztató által létrehozott belső visszaélés-bejelentési rendszer
<u>3.</u> 2023. október 6.	3. A kollektív munkajog (I.) 3.1. A kollektív munkajog fogalma, intézményei 3.2. A kollektív alapjogokra vonatkozó nemzetközi normák, a munkaügyi kapcsolatok és az érdekegyeztetés, a munkavállalók képviselői; 3.3. Az Európai szociális párbeszéd 3.4. A kollektív szerződés (szabályozási szerepe és hatásköre, megkötése és megszüntetése, a kollektív szerződés hatálya és kiterjesztése, a munkáltató személyében bekövetkező változás) 3.5. A munkavállalók részvételi joga (az üzemi tanács és az üzemi megbízott választása, a központi- és a vállalati csoportszintű üzemi tanács, az üzemi tanács és tagja megbízatásának megszűnése, az üzemi tanács működése, feladata és jogköre, az üzemi megállapodás)
<u>4.</u> 2023. október 7. JELENLÉTI KONZULTÁCIÓ 12.30-14.00 VII. Tanterem (Bajnai Gábor)	4. A kollektív munkajog (II.) 4.1. A szakszervezet fogalma 4.2. A szakszervezeti jogokkal kapcsolatos nemzetközi normák; 4.3. A szakszervezeteket megillető jogok az Mt. alapján (a szakszervezeti tagsággal kapcsolatos garanciák, a szakszervezet jogai a munkáltatónál, a szakszervezeti képviselői joga, a szakszervezet működését elősegítő szabályok). 4.4. A szakszervezeti tisztségviselők munkajogi védelme 4.5. A sztrájkjog (a jogosultság, a sztrájk fajtái, a szolidaritási- és a figyelmeztető sztrájk, a sztrájkot megelőző eljárás, a jogellenes sztrájk, a sztrájk tilalma és korlátozása, a még elégséges szolgáltatás) 4.6. A kollektív munkaügyi vita
<u>5.</u> 2023. október 20.	5.1. A munkajogviszony elméleti kérdései 5.2. A munkaszerződés minősítő jegyei, elhatárolása más munkavégzésre irányuló jogviszonyoktól, 5.3. A munkajogviszony alanyai 5.4. Változás a munkáltató személyében 5.5. A munkaviszony létesítése (a munkaszerződés és tartalma, a próbaidő, a munkáltató tájékoztatási kötelezettsége, az elállás lehetősége) 5.6. A munkaszerződés módosítása 5.7. A munkaszerződés teljesítése (az alapvető kötelezettségek, a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás, az utasítási jog, mentesülés a munkavégzési kötelezettség alól, jogkövetkezmények a munkavállaló vétkes kötelezettségszegéséért)

6. 2023. október 21. JELLENLÉTI KONZULTÁCIÓ 12.30-14.00 VII. Tanterem (Bajnai Gábor)	6. A munkaviszony megszűnésének és megszüntetésének rendszere, 6.1. A munkaviszony megszűnésének jogcímei, a megszűnés következményei 6.2. A munkaviszony megszüntetése – jogcímek, az indokolási kötelezettség 6.3. A közös megegyezés 6.4. A felmondás (a határozatlan és a határozott idejű munkaviszonyra vonatkozó szabályok, a felmondással szembeni védelem, a felmondási idő) 6.5 A munkaviszony megszüntetése azonnali hatállyal 6.6. A csoportos létszámcsökkentés, 6.7. A végkielégítés 6.8. Elszámolás a munkaviszony megszűnésekor 6.9. A jogellenes munkaviszony megszüntetése és jogkövetkezményei
7. 2023. november 3.	7. A munka- és pihenőidő, a szabadság 7.1. A munkaidővel kapcsolatos alapvető fogalmak 7.2. A munkaidő mértéke 7.3. A munkaidő-keret és szerepe a munkáltató gazdálkodásában 7.4. A munkaidő beosztása 7.5. A rendkívüli munkaidő, az ügyelet és a készenlét 7.6. A pihenőidő (a munkaközi szünet, a napi- és a heti pihenőidő) 7.8. Az egyes munkavállalói csoportokra vonatkozó különös munka- és pihenőidő-szabályok, 7.9. A szabadság (a jogosultság, alap- és pótszabadság, a szabadság kiadása), 7.10. A betegszabadság, a szülési szabadság és az alanyi jogon biztosított fizetés nélküli szabadság 7.11. A munka- és pihenőidő nyilvántartása

Számonkérési és értékelési rendszer:

Írásbeli

Kollokviumi minimum-követelmények 2023/24. tanév I. félév – levelező tagozat

A vizsga során a minimum követelmények nélkülözhetetlenek a megjelölt témákban, a törvénytövege ismerete az elégségeshez szükséges – de önmagában nem feltétlenül jár az elégséges érdemjeggyel!

Jogszabályi hivatkozások

1989. évi VII. törvény a sztrájkokról [Szt.]

az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény [Ebtv.]

2012. évi I. törvény a Munka Törvénykönyvéről [Mt.]

2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről [Ptk.]

2018. évi LIII. törvény a magánélet védelméről [Mvtv.]

2018. évi LIV. törvény az üzleti titok védelméről [Ütv.]

2023. évi XXV. törvény a panaszokról, a közérdekű bejelentésekről, valamint a visszaélések bejelentésével összefüggő szabályokról [Panasz tv.]

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 593/2008/EK rendelete a szerződéses kötelezettségekre alkalmazandó jogról [Róma I. rendelet]

Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről [GDPR]

A minimum követelményekről tételesen

1. A Munka Törvénykönyve [Mt.] személyi és területi hatálya [2. § és 3. § (1)-(2)]
2. A munkaszerződés teljesítésének általános magatartási követelményei [Mt. 6.-8. §]
3. A munkavállaló személyiségi joga korlátozásának feltételei [Mt. 9. § (2)]
4. A Ptk. által példálódzóan nevesített, védett személyiségi jogok [Ptk. 2:43. § Ütv 1.§, 5.§ (1)bek., 3.(bek) a)pont 6.§ (1) bek.]
5. A munkavállaló személyes adatai kezelésének jogszerűsége [GDPR 6. cikk (1) bek. a)-f) pontok]
6. A munkavállalói személyes adatkezelésének általános szabálya [Mt. 10. § (1)].
7. A munkaviszonyra vonatkozó szabály fogalma [Mt. 13. §]
8. Az egyoldalú jognyilatkozat hatályosulása és visszavonhatósága [Mt. 15. § (4)]
9. A feltétel fogalma [Mt. 19. § (1)]
10. A jognyilatkozat megtételének alakiságára vonatkozó általános szabály. [Mt. 22.§ (1)]
11. A semmisség fogalma (lehetséges esetei) [Mt. 27. § (1)]
12. A megtámadhatóság lehetséges esetei [Mt. 28. § (1)-(5)]
13. A munkajogviszony alanyai, a munkavállaló és a munkáltató fogalma [Mt. 33. §, 34. §]
14. A munkaviszony fogalma [Mt. 42. § (2)]
15. A munkaszerződés eltérése az Mt. munkaviszonnyal kapcsolatos szabályaitól [Mt. 43. § (1)]
16. A munkaszerződés kötelező tartalmi elemei [Mt. 45. § (1)]
17. A próbaidő kikötésének feltétele, következménye és maximális időtartama [Mt. 45. § (5)]
18. A felek elállása a munkaszerződéstől [49. § (1)-(2)]
19. A munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás esetei [Mt. 53. § (1)]
20. Az utasítás megtagadásának kötelező és lehetséges esetei [54. § (1)-(2)].
21. Miért állapíthat meg a munkáltató munkavállalójával szemben hátrányos jogkövetkezményt? [Mt. 56. § (1)]
22. A munkaszerződés módosításának általános szabálya. [Mt. 58. §]

23. A munkaviszony megszűnésének és megszüntetésének jogcímei [Mt. 63. § (1), 64. § (1)]
24. A munkaviszony megszüntetésének indokolásával szemben támasztott általános követelmények [Mt. 64. § (2)]
25. A felmondási tilalmak [Mt. 65. § (2)-(3)]
26. A határozatlan idejű munkaviszony munkáltatói felmondásának lehetséges okai [Mt. 66. § (2)]²
27. A határozott idejű munkaviszony munkáltatói és munkavállalói felmondásának lehetséges okai [Mt. 66. § (8) és 67. § (2)]
28. A felmondási idő fogalma, a törvény szerinti legrövidebb és leghosszabb időtartama [Mt. 69. §].
29. A végkielégítésre az Mt. alapján jogosító munkaviszony megszűnési/megszüntetési jogcímek [Mt. 77. § (1)]
30. Az azonnali hatályú felmondás Mt. szerinti jogcímei és alkalmazásuk törvényi előfeltételei [Mt. 78-79. §]
31. A munkáltatói és a munkavállalói jogellenes munkaviszony-megszüntetés lehetséges jogkövetkezményei (legalább felsorolásszerűen) [Mt. 82-84. §].
32. A munkaidő fogalma [Mt. 86. § (1)]
33. A megszakítás nélküli, a többműszakos- és az idényjellegű tevékenység fogalma [Mt. 90. §]
34. A készenléti jellegű munkakör meghatározása [Mt. 91. §]
35. A teljes napi munkaidő és a részmunkaidő lehetséges hossza [92. §].
36. A napi pihenőidő fogalma, az Mt. általános szabály szerinti minimális tartama [Mt. 104. § (1)]
37. A heti pihenőnap és pihenőidő általános szabálya [Mt. 105. § (1), 106. § (1)]
38. A rendkívüli munkaidő lehetséges jogcímei és naptári évenkénti leghosszabb tartama [107. §, 109. §, 135. § (3)]
39. Az ügyelet és a készenlét fogalma [Mt. 110. § (1), (4)]
40. Az alapszabadság Mt. szerinti mértéke, az Mt. alapján járó pótszabadságok felsorolása [Mt. 116. §, 117. § (1), 118. § (1)-(2) és (4), 119-120. §]
41. A szabadság megváltása [Mt. 125. §]
42. A munkavállalót alanyi jogon megillető fizetés nélküli szabadságok jogcímeinek felsorolása [Mt. 127. § (1), 128. §, 130-132. §]
43. A munkavállalói és a munkáltatói szervezkedési, egyesülési szabadság [Mt. 231. §]
44. A munkavállalók üzemi-tanácsválasztási kötelezettsége [Mt. 236. § (1)]
45. A munkáltató és az üzemi tanács közös döntési jogköre [Mt. 263. §]
46. Az üzemi tanács és tagjának sztrájkjal kapcsolatos jogai és kötelezettségei [Mt. 266. §]
47. A szakszervezet fogalma az Mt. alkalmazásában [Mt. 270. § (2) a)]
48. A védelemre megjelölt választott szakszervezeti tisztségviselő munkajogi védelme [Mt. 273. § (1)-(2) és (4)-(6)]

49. A szakszervezet kollektív szerződésalkötési jogosultsága a munkáltatónál [Mt. 276. § (2)-(4)]
50. A kollektív szerződés lehetséges szabályozási tárgykörei [Mt. 277. § (1)]
51. A kollektív szerződés szabályainak Mt-től való eltérési lehetősége [Mt. 277. § (2)-(3)]
52. A kollektív szerződés személyi hatálya [Mt. 279. § (1)-(4)]
53. A kollektív szerződés felmondása [Mt. 280. § (1)-(2)]
54. A sztrájkjog gyakorlásának célja [Szt. 1. § (1)]
55. A sztrájk jogellenességének esetei [Szt. 3. § (1)]
56. A „még elégséges szolgáltatás” jelentősége a sztrájkjog gyakorlásakor [Szt. 4. § (2)]
57. A foglalkoztató által létrehozott belső visszaélés-bejelentési rendszer [Panasz tv. 16.-29. §]

Kollokviumi követelmények:

Az írásbeli kollokvium kifejtendő választ igénylő kérdései az alábbi tételsorból, illetőleg az ezek részét képező, kisebb tartalmi egységek közül kerülnek kiválasztásra.

1. A munkajog tárgyának meghatározása és jellemzése, a munkajog helye a jogrendszerben
2. A modern munkajog kialakulásának története, a modern munkajog jellemzői
3. A Munka Törvénykönyve [Mt.] személyi és területi hatálya – A munkaszerződésre alkalmazandó jog megválasztásának lehetősége és korlátai – A kiküldetés keretében Magyarországon foglalkoztatott, nem az Mt. hatálya alá tartozó munkavállalót védő szabályok
4. A munkajogi jogforrások rendszere és sajátosságai
5. Az általános magatartási követelmények (I.) Az adott helyzetben általában elvárható magatartás, a felelősség, a jóhiszeműség és a tisztességes joggyakorlás, valamint az együttműködési kötelezettség – jelentőségük egyes munkajogi szabályok gyakorlati alkalmazásakor
6. Az általános magatartási követelmények (II.) A méltányos mérlegelés eredete és szerepe egyes munkajogi szabályok gyakorlati alkalmazásakor – A joggal való visszaélés fogalma és megállapításának feltételei
7. Az általános magatartási követelmények (III.) A munkáltató jogos gazdasági érdekeinek védelme, munkavállalói veszélyeztetése és megsértése – lehetséges tényállások
8. A személyiségi jogok érvényesülése az Mt. hatálya alatt, a személyiségi jogok megsértésének lehetséges jogkövetkezményei
9. A munkavállaló személyes adatainak kezelése, a munkáltató ellenőrzési jogköre
10. Az egyenlő bánásmód elve, megsértésének lehetséges esetei, a védett tulajdonság fogalma
11. Az egyenlő bánásmód követelménye és a munka díjazása – Az egyenlő bánásmód megsértésével kapcsolatos bizonyítási szabályok

12. A határidő fogalma és fajtái, az időtartam – A számításukra vonatkozó szabályok
13. A jognyilatkozatok és nyilatkozatok a munkajogban, az egyoldalú jognyilatkozat és a kötelezettségvállalás elhatárolása
14. A jognyilatkozatok megtételére vonatkozó szabályok: a képviselő, az alaki kötöttség és a közlés
15. Az érvénytelenség fajtái (semmisség, megtámadhatóság) és orvoslása. Az érvénytelenség jogkövetkezményei. A részleges érvénytelenség
16. A munkajogviszony fogalma, elhatárolása a munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyoktól. Az ún. „minősítés kérdése”
17. A munkajogviszony alanyai, a munkáltatói jogkörgyakorlás és a munkavállalói képesség
18. A munkáltató személyében bekövetkező változás fogalma, feltételei és jogkövetkezményei. A munkavállalók képviselőinek jogai
19. A munkaszerződés jogintézménye, kialakulásának története, A munkajogviszony keletkezése és kezdete
20. A munkajogviszony tartalma és a munkaszerződés. A munkaszerződés kötelező, természetes, és eshetőleges tartalom
21. A munkaszerződés alakja és megkötése. Elállás a munkaszerződéstől. A munkáltató tájékoztatási kötelezettsége
22. A munkaszerződés módosítása és a munkaszerződéstől eltérő foglalkoztatás
23. A munkajogviszony megszűnésének/megszüntetésének rendszere. A munkajogviszony megszűnésének jogcímei és jogkövetkezményei.
24. A munkaviszony megszüntetése megállapodással – a felek ebből származó lehetséges előnyei
25. A munkaviszonyt megszüntető jognyilatkozat indokolása tartalmának általános követelményei
26. A felmondási rendszerek és a magyar szabályozás
27. A határozatlan és a határozott idejű munkaviszony munkáltatói felmondása. A felmondási idő
28. Az indokoláshoz kötött munkavállalói felmondás
29. A munkáltatói felmondással szemben védelmet biztosító rendelkezések – tilalmak, korlátozások, a felmondási kezdetének különös szabálya
30. A csoportos létszámleépítés fogalma, szabályainak funkciója és az eljárás rendje.
31. A munkajogviszony megszüntetése azonnali hatállyal.
32. Eljárás a munkajogviszonyok megszűnése, illetve megszüntetése esetén. a végkielégítés rendeltetése és jogosultsági feltételei

33. A munkáltatói jogellenes munkajogviszony megszüntetés esetei és jogkövetkezményei
34. A munkavállalói jogellenes munkajogviszony megszüntetés esetei és jogkövetkezményei
35. A munkajogviszony tartalmának jellemzése, a munkáltató és a munkavállaló alapvető kötelezettségei
36. Az utasítás, az utasítás fajtái, az utasításteljesítési kötelezettség és annak határai. A munkavállalóval szemben alkalmazható hátrányos jogkövetkezmények – törvényi feltételek, humánpolitika funkció, a lehetséges szankciók
37. A munkaidőre vonatkozó munkajogi fogalmak. a rugalmasabb munka- és pihenőidőbeosztásra lehetőséget adó tevékenységek és munkakörök
38. A munkaidő mértékének szabályozása. - A munkaidő mértékének és beosztásának elhatárolása - A vasárnap- és a munkaszüneti nap különös megítélése a munkaidő beoszthatóságánál
39. A munkaidőkeret meghatározása és funkciója a munkáltató gazdasági érdekeihez igazodó munka- és pihenőidőbeosztásban
40. A munka- és a pihenőidő beosztása – munkaadói érdekek érvényesíthetősége és munkavállalói garanciák
41. A munkavállaló beosztás szerinti munkaidőn kívüli munkavégzési és rendelkezésre állási kötelezettsége – a rendkívüli munkaidő, az ügyelet és a készenlét
42. A szabadságra való jogosultság, a szabadság jogcímei, a pótszabadságra való jogosultságot megalapozó körülmények
43. A szabadság kiadása – a munkáltatói jogos gazdasági érdekeinek figyelembevétele, munkavállalói garanciák
44. A szülési szabadság, az alanyi jogon járó fizetés nélküli szabadságok, a betegszabadság
45. A munkaügyi kapcsolatok joga. A munkaügyi kapcsolatok nemzetközi jogi forrásai
46. A közvetett és közvetlen érdekképviselő elhatárolása funkcionális, történeti és jogi-formai oldalról.
47. A munkavállalói részvételi jog fogalma - Az üzemi tanács/megbízott és a központi üzemi tanács/vállalatcsoport szintű üzemi tanács megválasztásának legfőbb szabályai: a választás kötelezettsége, az aktív és passzív választójog, a tanács mandátuma, a választási bizottság feladatai, a jelöltállítás, az érvényes, az érvénytelen és az eredménytelen választás, az üzemi tanács megválasztott tagja és póttagja
48. A szakszervezet fogalma, az alapvető szakszervezeti szabadságjogok, munkavállalói garanciák.
49. A munkáltatónál az üzemi tanácsot megillető részvételi jogok és a szakszervezeti érdekképviselői jogok összehasonlítása
50. A munkavállalók képviselőinek munkajogi védelme
51. Az üzemi tanács és a szakszervezet működését elősegítő szabályok
52. A kollektív szerződés, mint munkaviszonyra vonatkozó szabály – A kollektív szerződés megkötése és tartalma - Az üzemi megállapodás kollektív szerződést helyettesítő szerepe

53. A kollektív szerződés hatálya és megszűnése

54. A kollektív munkaügyi viták feloldásának rendszere

55. A sztrájk: a jogosultság gyakorlása és a sztrájk megelőzése, a sztrájk formái, a sztrájk jogellenessége, tilalma, korlátozása, az elégséges szolgáltatás, a sztrájk jogszerűségének és jogellenességének megállapítása

56. A foglalkoztató által létrehozott belső visszaélés-bejelentési rendszer [Panasz tv. 16.-29. §]

Vizsgaanyag:

Az előadásokon elhangzottak, valamint a „Munkajog” tankönyv érintett részei

Jogszabályok:

- a) Mt. 1-135. §; 230-284. §, 212. § és 295. §
- b) Ptk. 2:42-54. §
- c) Szt., valamint
- d) az Ebtv., az Mvtv., Panasz tv., az Ütv.a Római I. rendelet és a GDPR vizsgakövetelményekkel érintett szabályai

Irodalom

Tananyag:

1. Munkajog (átdolgozott kiadás) szerk.: Dr. Gyulavári Tamás, ELTE Eötvös Kiadó Kft. 2023.
2. Munkajogi feladatok és jogesetek (Gyulavári Tamás – Hős Nikolett – Kártyás Gábor) ELTE Eötvös Kiadó Kft. 2016.
3. A vizsgakövetelményekben megjelölt kötelező jogszabályok
4. Előadásokon elhangzottak

Ajánlott irodalom:

A „Munkajog” tankönyv egyes fejezetei végén feltüntetve